

Үлгү

Кыргыз тили

ЛЕКСИКА. ГРАММАТИКА.

Убактысы – 15мүнөт

Инструкциясы

Тесттин төмөнкү бөлүгүндө сен 1-тапшырмасын аткарасың (30 суроо).
Адегенде тапшырманы окуп чык, андан соң сунушталган жооптордун вариантын карап чык. Сенин оюң боюнча туура деп тапкан жооптун вариантын тандап ал. Тандаган варианттын тамгасын (а, б, в, г) контролдук жооп берүү баракчадан белгилеп кой. (тапшырмага 15балл берилет)

1-тапшырма

1.Төмөнкү сүйлөмдөрдө кандай маанидеги сырдык сөздөр колдонулган?

Аттиң анын түш бөлүп калганын айтсаң!

- а) өкүнүч
б) ыраазычылык
в) сүйүнүч
г) суктануу

2. “Чейин” деген жандооч сөздү кайсы сүйлөмдө колдонсо болот?

- а) Үйдө сабагымды даярдайм.   в) Сабакта жөөп берем.
б) Университетке мен автобус менен барам.   г) Иштен эс алам.

3. Ылайыктуу создөрдү коюп, сүйломдү толуктагыла.

Акылдунун сөзү - ....., айта салса - .....

- а) узун, маанисиз
б) сүү, үү
в) кыска, нуска
г) байлык, зыйан

4.Белгиленген сөздөрдүн синонимии тапкыла.

Азыркы кезде. калк. сейрек кездешүүчү.

- а) мурунку мезгилде, эл, көп кездешүүчү   в) азыркы мезгилдее, эл, дайыма кездешүүчү
б) кайсы бир убакта, журт, көп кездешүүчү   г) азыркы убакта, эл, аз кездешүүчү

5. Сүйлөмдөрдөгү көй чекиттин ордуна кайсы мүчөлөрдү коёсуңар?

Майрамда бөрбөр... аянт элге төлөт.

Элнүра эмнегедир өй... бөлүп кетти.

Бактияр эмгек... экендигин иште көргөздү.

- а) -ДЫК, -ЧЫЛ, -ЛЫК   б) -ДУК, -ЧУЛ, -ЧИЛ   в) -ДИК, -ЛЫК, -ДИК   г) -ЧУЛ, -ТУК, -ТУК

6. Төмөнкү сөздөргө кайсы мүчөнү кошуп улап, жаңы сөз жасоого болот?

Күнөө, абийир

- а) -чы, -лык   б) -гыч, -сыз   в) -лүү, -дүү   г) -кер, -кеч

7. Сүйломдөрдү аяктагыла

Ага шашылыш телеграмма келди, ошондуктан ... .

- а)** ... ал алыстан келди.
- б)** ... биз Москва менен сүйлөшөлү
- в)** ... Ош менен байланышта бөлгөн жок.
- г)** ... Таласка жөнөдү.

8. Коп чекиттин ордуна ылайык келген атоочтуктарды койгула

Үзүлгөндөн кийин эки же үч күн ... жүзүм жаңы үзүлгөн жүзүмгө караганда даамдуу.

- а) үзүлө элек
б) отургүзүлгөн

9. Көп чекиттин ордуна ылайыктуу кош создөрдү койгула.

Биздин шаарыбыздагы дүкөндөрдө иштеген сатуучулар адамдарга ... мамиле жасоого, маданияттуу тейлоого аракеттенишет.

- а) сапаттуу-сапатыз;**
- б) күч-кубаттуу;**
- в) эски-жаңы;**
- г) сылык-сыпаа**

10. Көп чекиттин ордуна ылайык келген байламталарды койгула.

Алгачкы маркаларда мамлекеттик ишмерлердин портреттери ... гербдер, көрүнүктүү адамдардын юбилейи ... белгилүү даталар түшүрүлгөн.

- а)** эгер;   **в)** бирок;
б) жана;   **г)** ал эми.

11. Сүйлөмдөрдөгү белгиленген сөздөрдү маанилеш синонимдери менен алмаштыргыла.

Мага Назгүлдүн ак пейилдүүлүгү, адамгерчиликтүүлүгү, айкөлдүгү абдан жагат.

а) ак ниеттүүлүгү;	в) ачыктыгы;
б) эки жүздүүлүгү;	г) аракетчилдиги.

12. Адамдык мүнөзүн билдирүүчү сын атооч сөздөрүн тапкыла.

- а) аппак, капкара, кызыл, сары, көк, жашыл;
- б) арык, семиз, кыска, узун, татынакай, ак жумаал;
- в) токтоо, шашма, ачуулуу, көтөрүмдүү, жоош, кызганчаак;
- г) жашыраак, тамашакөй, кара тору, ак жумаал, элпек.

13. Белгиленген сөздөрдү антонимдер менен алмаштыргыла

Менин чоң атам токтоо адам.

а) жоош;	в) аракетчил;
б) көтөрүмдүү;	г) шашма.

14. Берилген сөздөрдүн ичинен омоним боло албаган сөздү тапкыла.

а) күн;	2. а) жай;
б) түн;	б) жаз;
в) бак;	в) күз;
г) ак.	г) каз.

15. Макал-ылакаптардын котормолоруна көңүл буруп, мааниси жагынан кайсынысы орунчасына туура келерин аныктыгыла

Хорошо смеется тот, кто в труде не отстаёт.

- а) Эмгеги катуунун күлкүсү шаттуу;
- б) Ыр болгон жерде ыракат бар;
- в) Нан болсо, ыр да болот;
- г) Күлкү – өмүрдүн мүлкү.

Инструкциясы

Томөнкү тесттен сен берилген текстти окуп чыгасың жана 5-тапшырманы аткарасың. Адегенде текстти окуп чык, андан соң сунушталган жооптордун варианттарын карап чык. Бир гана туура деп ойлогон вариантты тандап ал жана варианттын тамгасын (а, б, в, г) контролдук жооп берүү баракчадан белгилеп кой. (тапшырмага 10балл берилет))

Текстти окуп чыгыңыз.

Илгери-илгери бир абышка-кемпирдин төрт уулу болгон экен. Төрт баласынын ар бириин өнөрү бар экен. Күндөрдүн биринде энеси кимисинин өнөрү күчтүү экенин сурап калды.

Балдарынын ар бири өз өнөрү жөнүндө айта баштады:

- Мен алпкаракушту асмандан торгойдой болуп көзгө араң көрүнсө да, атып түшүрөм, - деди улуу баласы.

- Мен эки дүйнөдө эмне болуп жатканын өз алаканымдан көрө алам,- деди экинчиси.

- Мен дарыя жана деңиздерди көз ачып жумганча кеме жасап өтөм,-деди үчүнчүсү.

- Мен кокусунан жоо келип калса, «кара жер жарыл» десем, жарылат. Ошентип, элди жоодон аман алып калам,- деди төртүнчү баласы.

Эне балдарынын өнөрүнө аябай кубанды. Бирок ал кимисинин өнөрү артык экенин чече алган жок.

Текст боюнча томөндөгү суроолорго жоопторду белгилеңиз.

1.Сүйлөмдөгү төрт уулу деген сөздү алмаштыра ала турган сөздү белгилеңиз.

а) төрт баласы	в) төрт балдары
б) төрт бала	г) төрт балалары

2. Күндөрдүн биринде энеси эмнени сурап калды?

а) кимиси күчтүү экенин	в) кимисинин мээси күчтүү экенин
б) кимисинин билими күчтүү экенин	г) кимисинин өнөрү күчтүү экенин

3. Балдарынын ар бири ... жөнүндө айта баштады.

а) өз кесиби	в) өз өнөрү
б) өткөн өнөрү	г) өз күчү

4. Балдардын кимиси кыйын экени билиндиби?

а) Төртүнчү баласы кыйын	в) Биринчи баласы кыйын
б) Эне балдарынын өнөрүнө кубанды	г) Эне чече алган жок

5.Көз ачып жумгуча деген фразеологизмдин маанисин белгилеңиз.

а) кечке чейин	в) жеңил эле
б) тез арада	г) оңой эле

Инструкциясы

Төмөнкү тест эки бөлүктөн.

1-бөлүгү. Сен кырдаал боюнча маселени чечип берүүгө тийишсиң.

2-бөлүгү. Сүйлөшүү.

Бул тесттин тапшырмаларын аткарып жатып сен мугалим менен 10 мүнөт аңгемелешесиң. Даярданууга 10мүнөтүң бар. Даярданып жатканда сүйлөшүүгө мүмкүн эмес.

1-бөлүгү. Кырдаал боюнча маселени чечип берүү.

1-кырдаал. Досуңа же курбуңа чалып, сен эмне үчүн эртең мектепке бара албагандыгың түшүндүрүп бер.

(Маекти сен баштайсың)

2-бөлүгү. Сүйлөшүү.

2-кырдаал. Сен Бишкекке досуң же курбуң менен сейилдеп барганы жатасың. Силердин бош убактыңар аз. Аны менен эмнелерди, сөзсүз, көрүп кетүүгө керек экендигин талкуулап чык.

- Өзүң мурда Бишкекке барып көрдүң беле, ал жөнүндө айтып бер.
- Сенин досуң же курбуң эмнени көргүсү келгендигин сурап бил.
- Өзүңдүн оюңду так айтып, эмне үчүн ошондой деп ойлогондугуң түшүндүрүп бер.

(Аңгемелешүүнү сен баштайсың)